Sortland
Kommune

KOMMUNEDELPLAN FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG NATUROPPLEVELSER 2019-2022

Innhold

Sammendrag 3

Sortland kommunes visjon for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser: 4

1. Innledning 4

1.1. Evaluering av Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser 2014-2017 . 6

1.2. Planprosess 9

1.3. Oppfølging av planen 10

2. Idrett 11

2.1.1. Barneidretten 11

2.1.2. Ungdom og idrett 13

2.1.3. Voksne og idrett 16

2.2 Anleggsbehov 16

2.3 Spillemiddelprosessen og anleggsutbygging 20

2.4. Samarbeid med idrettsråd og frivillig sektor 21

3. Fysisk aktivitet 24

3.1. Folkehelse i Sortlandsamfunnet 24

3.1.1. Barn og unge 25

3.1.2. Voksne og fysisk aktivitet 27

3.1.3. Strategier fysisk aktivitet 29

3.2 Friluftsliv 30

3.2.1 Stier og nærturer 31

3.2.2 Tilrettelegging for et aktivt friluftsliv 32

4. Naturopplevelser 33

4.1. Grøntområder, friområder og tilrettelegging 33

4.2. Naturopplevelser og reiseliv – vise frem natur og kultur 35

5. Handlingsplan i planperioden 2019-2022. Sammendrag 37

5.1. Prioritert liste anlegg 37

5.2. Anlegg i friluftsområder 38

5.3. Kommunale tilskudd til drift 38

5.4. Økonomiske virkemidler 38

6. Oppsummering 38

Vedlegg 1 - Handlingsplan / anlegg 40

Sammendrag

«Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser 2019-2022» gir en oversikt over aktiviteten innenfor planens temaområder. Sortland kommune er i dag i vekst, med 25 aktive idrettslag med 3000 medlemmer registrert hos Norges idrettsforbund. Dessverre er det slik at flere av idrettslagene har mindre aktivitet enn de skulle ønske på grunn av mangel på treningstider og treningsarenaer. Det har i siste planperiode, som tidligere, vært et svært stort press på treningstider på grunn av for få idrettsanlegg, og det er også et vedlikeholdsetterslep på flere av anleggene. Alle typer anlegg bør ha tilgjengelighet for alle, også med hensyn til begrenset bevegelighet og funksjonsnedsettelser. Universell utforming er en viktig forutsetning og et krav i all planlegging i fremtidige uteområder og idrettsanlegg.

Kommunen er i dag en gunstig posisjon, med mye avsatt areal til idrett og rekreasjon, og tilgjengelighet til sjø og fjell, men det er ennå for lav utnyttelse og tilrettelegging av disse områdene. Et viktig steg for denne tilretteleggingen er skilting og informasjon. På denne fronten er det gjort svært mye i planperioden, primært gjennom det omfattende skiltingsprosjektet til Vesterålen friluftsråd som har skiltet ca 150 turmål i regionen vår.

I planen synliggjøres store muligheter for Sortland, med nærhet til en natur som oppfordrer til lek, aktivitet og rekreasjon. Kommunen har en sterk og stor frivillig sektor, et variert idrettsmiljø med både organisert og uorganisert aktivitet med mosjonsformål. Idretten utgjør en stor ressurs for kommunen med sin frivillige kapital og aktivitetsskapende arbeid. Det er også et mangfoldig friluftsmiljø i kommunen. Planen vektlegger at det er store utfordringer, men også betydelig vekstpotensial knyttet til planens tema, spesielt når det kommer til:

- Anleggsutvikling. Anleggsutvikling har også tidligere vært et hovedmål i planen, men utfordringene er stort sett løst bare på nærmiljøanleggssiden, ikke for ordinære anlegg - f.eks. innendørs haller.
- Utnyttelse og tilretteleggelse av avsatte områder til idrett, lek og rekreasjon
- Økning av aktiviteten blant inaktive, særlig spørsmålet om hvordan man får opp andelen barn og ungdom tilknyttet den organiserte idretten og involverer de som faller utenfor.

- Økonomiske forhold og modeller som prissetting innen idretten, knyttet til kostnader for bruk av idrettsanlegg, treningsavgifter, gratisprinsipper og subsidier. Det å sikre seg mot frafall på grunn av økonomisk utenforskap.
- Utvikle vellykkede og velbrukte folkehelsetiltak som inkluderer på tvers av aldersgrupper, f.eks. Åpent Hus og andre åpne lavterskel-tiltak.
- Informasjon, det å lykkes med å kommunisere tiltak og aktiviteter for rekreasjon, fysisk aktivitet og naturopplevelser i kommunen
- Spillemidlene og spillemiddelprosessen som faktor for å sikre nødvendig anleggsutvikling

Sortland kommunes visjon for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser:

«I Sortland skal alle med på leken»
Arbeide aktivt for å tilrettelegge for bredde av aktiviteter, anlegg og arealer for aktivitet.

«Med alle mener vi hele kommunens befolkning»
Sortland kommune skal med denne planen videreutvikle kommunens innsats på planens temaområder, og tiltakene som foreslås skal stimulere til økt aktivitet og opplevelser for hele befolkningen. Dette gjelder spesielt grupper med særlige utfordringer med å være i aktivitet, f.eks. som en konsekvens av manglende fysisk tilrettelegging, økonomiske utfordringer e.l. sosiale forhold.

1. Innledning

Sortland kommune er en kommune i vekst, med et innbyggertall på i overkant av 10 500 innbyggere og en befolkning med en stadig økende andel eldre. Denne planens temaområder har en viktig funksjon rettet inn mot forebyggende folkehelsearbeid, for å sikre gode oppvekstsvilkår, og for å fremme kommunen som en attraktiv kommune å bo i og flytte til.

Formål med planen

- Gjennomføre en målrettet utbygging, tilrettelegging og vedlikehold av anlegg og områder for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser
- Koordinere tiltak knyttet til fysisk aktivitet, friluftsliv og naturopplevelser
- Dokumentere behov for areal til lek, friluftsliv og idrettsaktiviteter samt samordne behovene for disse
- Bedre grunnlaget for finansiering av utbyggingskostnadene, inkludert grunnlag og rutiner for søknad om spillemidler

Planens overordnede visjon

I Sortland kommune skal alle med på leken.

Planens overordnede målsetning

Øke antallet og mangfoldet av aktivitetstilbud og anlegg for aktivitet i kommunen, slik at flere opplever gleden av å være i fysisk aktivitet og naturen som Sortland har å by på.

Åpent Hus er åpent hver fredag i Sortlandshallen og samler barn, unge og familier til selvorganisert lek og aktivitet. Foto: Mette Larsen

Hjemmel

Planen er utarbeidet etter bestemmelsene i Plan- og bygningsloven (PBL), og underbygger de fire hensynsområdene som er nevnt i lovens formålsparagraf: åpenhet/medvirkning, universell utforming, hensyn til barn og unges oppvekstsvilkår og estetisk utforming av omgivelsene. Planen følger også modellen fra veilederen «Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet».

1.1. Evaluering av Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser 2014-2017

Antall idrettslag har holdt seg stabilt gjennom planperioden. Flere av lagene har imidlertid opplevd at kapasiteten på anleggene enda mer enn før begrenser aktiv rekruttering.

Samtidig får man heller ikke gitt et godt nok tilbud til de som ønsker å trene mer. Dette gjelder særlig for hallidretter som turn, håndball og volleyball. Kapasiteten i Blåbyhallen og Sortlandshallen er fullt ut benyttet på ettermiddagene, og i kampsesongen må trening vike for kamper i Blåbyhallen. Sortland kommune har videre en utfordring i kommende planperiode med å øke utbyggingstakten for nærmiljøanlegg og ordinære anlegg, rehabilitere anlegg som i dag står for forfall, og beslutte fremtiden for Sortlandshallen og nye haller og anlegg. Å løse disse utfordringene er kanskje det viktigste målet for kommende planperiode.

På anleggssiden er majoriteten av spillemiddel-prosjektene fra handlingsplan 2014-2017 gjennomført og har fått utbetalt sine spillemiddeltilskudd som planlagt. Særlig når det gjelder nærmiljøanlegg er nye anlegg kommet til og gamle anlegg rehabilitert.

I løpet av planperioden har antall medlemmer i idrettslag vokst med nærmere 500 medlemmer, selv om antall lag har holdt seg relativt stille. Det er også kommet til flere nye aktiviteter, eksempelvis cricket og boksing, og etablerte aktiviteter som håndball og klatring har blomstret opp igjen. Det er svært positivt å se at idrettsdeltakelsen blant barn og unge er økt til landsgjennomsnittet, selv om det fortsatt er gode grunner til å drøfte hvilken type deltakelse man har og hvem det er som deltar og ikke deltar.

I perioden 2014-2018 er følgende anleggsprosjekter gjennomført og har fått ut sine spillemiddeltilskudd

År	Sted	Anleggsprosjekt
2014	Holmstad	Frisbeegolfbane 9 hull, Holmstad skole
2014	Sortland	Sortlandshallen – diverse rehabiliteringsprosjekter i svømmehall
2014	Sortland	Skolekvartalet - Ballbane/isbane
2015	Sortland	Bjørklundparken – lysanlegg/servicehus
2016	Sigerfjord	Storhaugen aktivitetsanlegg - nærmiljøanlegg
2016	Sortland	Ånstadblåheia alpinanlegg – Forbedring av trasé + forlengelse av snøproduksjonsanlegg
2017	Sortland	Sortland idrettspark – rehabilitering av friidrettsdekke
2017	Strand	Strand skole uteområde: ballbinge
2018	Strand	Strand skole uteområde: parkour
2018	Jennestad	Sandstranddalen skytebane – elektroniske skyteskiver

Rett før jul 2018 ble det gamle kunstgresset i Blåbyhallen skiftet ut, som et samarbeidsprosjekt mellom Sortland kommune og næringslivet, blant annet med tilskudd fra Sparebank1 Nord-Norges Samfunnsløftet og Eidsfjord Sjøfarm. Det nye dekket har høyeste FIFA-sertifisering for kunstgress og har fått svært gode tilbakemeldinger fra brukerne. Foto: Roger Vagle, Bladet Vesterålen

Faste tilskudd til formål innenfor planens temaområder i foregående periode:

Tilskudd	Kostnad
Drift av lys i skibakker, Strand, Prestelva og Sigerfjord, og skiløyper på Sortland, Munin, Sigerfjord og Blokken, Ånstadblåheia	Ca kr 250 000, hvorav kr 171 000 er strømutgifter.
Tilskudd til løypekjøring, lysløypa i Sortland	Kr 35 000 fra Kulturfabrikken Sortland KF
Drift av Åpent hus	Stillingsressurser fra Sortland kommune (driftspersonell hallen samt Åpent Hus-turnus fra Rustjeneste, Psykisk helse og Vesterålen barnevern. Stillingsressurser fra Kulturfabrikken Sortland KF (fritid/klubb). Tilskudd: kr 25 000 kr i årlig tilskudd for utstyrskjøp, samt 50 000 kr fra SK folkehelsemidler.
Tilskudd til drift av Blåbyhallen v/ driftsselskapet Sortland Idretts- og fritidspark AS	Driftsinnskudd inngår i driftsavtalen mellom Sortland kommune og Sortland idretts og fritidspark AS
Tilskudd fra Sortland kommune for	Kr 1,3 millioner i 2018. Opprinnelig ordning for aldersgruppen 0 –

dekning av treningstimer for barn- og unge t.o.m. 16 år i Blåbyhallen	12 år fra 2015, utvidet til å gjelde opp til 16 år fra 2017
Leie av Folkvang gressbane v/ Bygdelaget Folkvang	Kr 16 500 fra Kulturfabrikken Sortland KF i årlig baneleie
Tilskudd til dekning av husleie Sigerfjord IL for aktiviteter for barn og unge	Dekning av husleiekostnader Sigerfjord samfunnshus for all-idrett/aktivitet. Kr 10 000 – 20 000 kr årlig.
Støtte til Sortland idrettsråd	Kr 10 000 årlig fra Kulturfabrikken Sortland KF fra 2016
Gratis offentlig bading for barn og ungdom t.o.m. 16 år under Åpent Hus i Sortlandshallen fredager	Estimert til kr 75 000 i tapte inntekter årlig

1.2. Planprosess

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelse 2019-2022 bygger videre på strukturen lagt i Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser 2014-2017. Forrige revisjon av planen var den første sammenslåing av Strategisk idrettsplan og kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser. Planprogrammet for arbeidet ble vedtatt av formannskapet 20. april 2017.

I løpet av planprosessen har bl.a. følgende temaområder og problemstillinger stått sentralt:
- Spørsmålet om Sortlandshallens tilstand og byggtekniske framtid, samt innledende prosesser for identifisering av behov for nye idrettsanlegg
- Store utfordringer med tilstrekkelig kapasitet og timefordeling i treningsanlegg for lag og foreninger, særlig i Sortlandshallen og Blåbyhallen. Medfølgende behov for nye idrettsanlegg.
- Problemstillinger knyttet til prisen på treningstider og kommunalt tilskudd/finansiering av dette i Blåbyhallen
- Behovet for skifte av kunstgressdekke i Blåbyhallen
- Utfordringer knyttet til driftsstans og rehabilitering av skitrekket i Ånstadblåheia alpinanlegg
- Omfattende skilting av turløyper og turmål i Sortland og Vesterålen gjennom Vesterålen Friluftsråd/TellTur.
- Utenforskap og inkludering

Arbeidsgruppen for planen har bestått av fritidsleder Øystein Bjørstad Lindbeck (Kulturfabrikken Sortland KF) som har vært prosjektleder. Marit Stenkjær, Sortland kommune, plan og utvikling (leder park/drift), Linda Bertheussen, Sortland kommune Oppvekst (Inspektør, Sortland barneskole) og Kjersti Løkse, Sortland kommune, Folkehelsekoordinator.

1.3. Oppfølging av planen

Planen er et styringsverktøy for politikere og førende for administrasjonens oppfølging av planens temaområder. Planen har ingen juridisk hjemmel til disponering av arealer, og må knyttes opp til kommuneplanens arealdel, øvrige kommuneplaner og reguleringsplaner for å oppnå hjemmel. Det er derfor viktig at foreslåtte nye anlegg fanges opp i kommuneplanens arealdel og/eller sikres ved hjelp av reguleringsplaner. Det er ulike verktøy for å følge opp planen. Virkemiddelbruken spenner fra informasjon til praktisk tilrettelegging og kan grovt deles inn i 4 kategorier:

1. Økonomiske virkemidler:
F.eks. Tilskuddsordninger, tildeling av treningstid, betalingssatser for treningstid, bevilgninger til anlegg, etc.

2. Juridiske virkemidler:
Sikre arealer etter planens handlingsplan. En fornuftig arealbruk for idretts-, nærmiljø og friluftsformål videreføres gjennom føringer i vedtatt kommuneplan.

3. Organisatoriske virkemidler:
Tilrettelegging av infrastruktur, areal, boligfelt, idretts- og nærmiljøanlegg, turstier, skolene og barnehagenes uteanlegg, etc. Samarbeid, kommunikasjon, organisering.

4. Informative virkemidler:
Informasjon på bred basis, undervisningsmateriell og kursing, etc.

Det er opp til de ulike enhetene i kommunen å benytte verktøyene de besitter til å følge opp planens handlingsplaner.

Skolekvartalet. Foto: Kristine Røiri

2. Idrett

Idrett er all aktivitet i form av trening eller konkurranse i den organiserte idretten og er en enorm samfunnsressurs gjennom at den engasjerer en stor del frivilligheten. I mindre lokalsamfunn er ofte idrettslag karakterisert som «limet» i bygdene. I Sortland kommune har vi 4 slike bygdeidrettslag som er svært viktige i sine nærmiljø; Nord-Sprint IL, Holmgang IL, Sigerfjord IL og SFK Ajaks.

Det er registrert til sammen 25 idrettslag i Sortland kommune (pr 31.12.2018). I tillegg er det også regionale lag som har Sortland som base for noe av treningen, men som er registrert i nabokommuner. Fire idrettslag holder til i bygdene mens de resterende har sin hovedaktivitet i sentrum eller over flere steder. Idrettslagenes aktivitet er for det meste rettet mot barn og unge.

2.1.1. Barneidretten

Barneidrett er i barneidrettsbestemmelsene definert som «idrettsaktiviteter for barn til og med det året de fyller 12 år.» Idretten spiller en viktig rolle for å gi gode holdninger og verdier til barn og unge, med å sette fokus på «fair play», inkludering og ansvar for egen helse og kropp. Barneidrett gjennomført riktig gir gode mestringsopplevelser, glede over «det gode slitet» og forbedret selvbilde (Aspvik og Ingebrigsten: Barns idrettsdeltakelse i Norge. 2010). Likevel er det flere grupper som er utsatt for å havne utenfor. Det krever tilrettelegging og bevisste valg og tiltak for å øke inkludering av disse gruppene i idrettsaktiviteter.

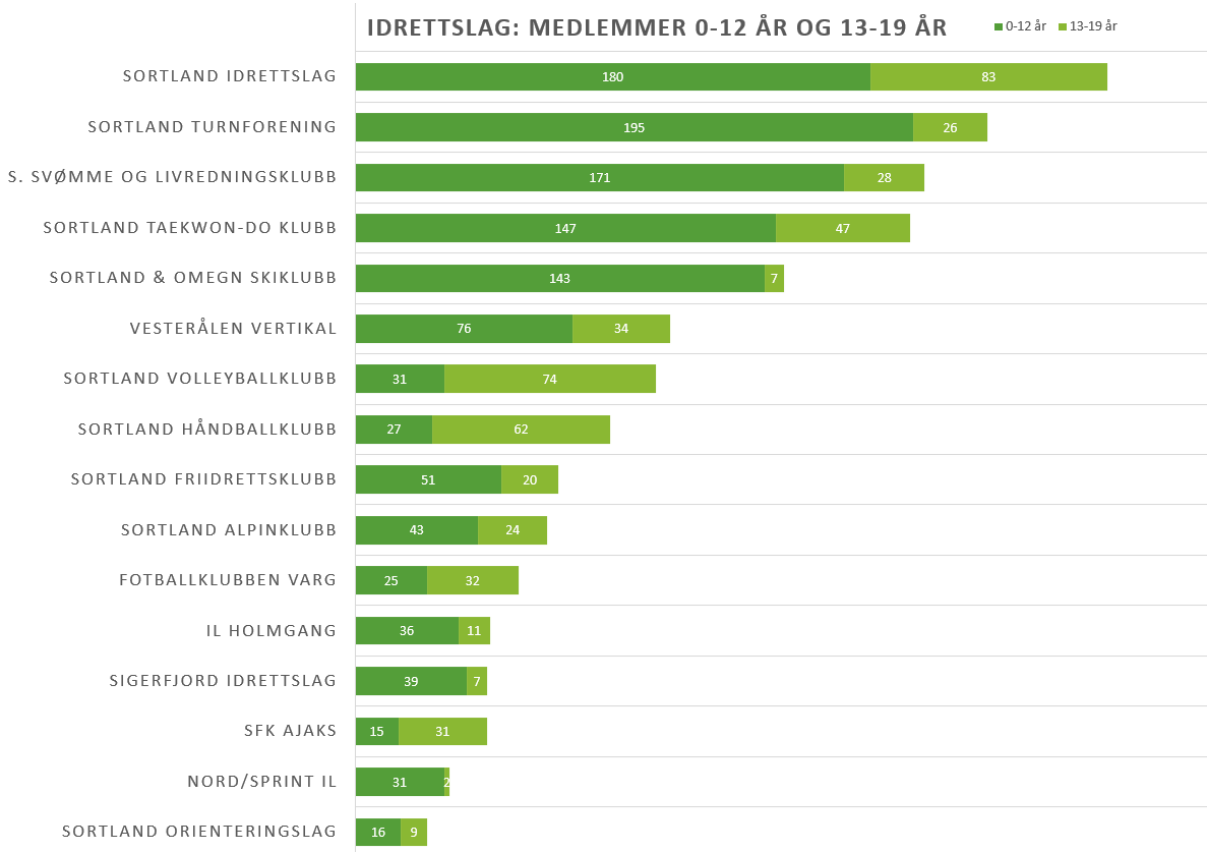
Fritidserklæringen (2016) bygger på FNs barnekonvensjon om barnets rettigheter. Erklæringen slår fast at «**1.** Alle barn og ungdom skal ha mulighet til å delta i fritidsaktiviteter og til å delta i lek som passer for barnets alder. Gjennom lek og aktivitet blir barn og ungdom inkludert i fellesskap og opplever tilhørighet og mestring. **2.** Barn og ungdom skal involveres og ha innflytelse over sin lek og fritidsaktivitetene de skal delta i.»

Pr 31.12.2018 hadde de 25 idrettslagene i Sortland kommune 2952 medlemmer. I aldersgruppa 13 - 19 år finner man 520 medlemmer, mens aldersgruppa 0 - 12 år har 1232 medlemmer. Totalt i kommunen er det 1571 barn (2018) i alderen 0-12 år. Dette innebærer en deltakelsesprosent på 78 % for 0-12 års-gruppen.[1] Sortland ligger med dette nå over landsgjennomsnittet når det kommer til antall aktive barn i idrettslag, med ca. 4 av 5 barn

[1] Deltakelsesprosenten er prosenten for antall registrerte medlemmer i forhold til antall i gruppen. Statistikken registrerer midlertid ikke unike individer, så et barn som er medlem i 2 idrettslag vil være telt som 2 personer og ikke som 1.

aktive i idrettslag. I forrige planperiode hadde Sortland 1018 medlemmer (0-12 år) og totalt 1628 barn i aldersgruppen i kommunen, noe som utgjorde en deltakelsesprosent på 62%. Deltakelsesprosenten har gått opp, men dette kan skyldes både faktorer som befolkningsnedgang, samt flere lagmedlemskap hos allerede aktive, i tillegg til god rekruttering blant idrettslagene.

Det er særidrettslagene som driver turn, fotball, svømming, og taekwon-do som har den største medlemsmassen blant barn: Samlet har de 693 medlemmer i alderen 0-12 år aktive i sine idretter. Sortland turnforening er den største klubben for barn, med 195 registrerte medlemmer.

Mål for barneidretten i perioden:

Opprettholde deltakelsen blant barn på over landsgjennomsnittet, og i samarbeid med Sortland idrettsråd utarbeide et prinsipprogram for barneidrett i Sortland kommune

2.1.2. Ungdom og idrett

For de mellom 13 og 19 år er det fortsatt slik at idretten er den viktigste arenaen for fysisk aktivitet. Likevel finner vi et jevnt fall i deltakelsen i organisert idrett fra 12-13-årsalderen og oppover. Utfordringen for idretten er å skape interessante og positive aktivitetstilbud til de som ønsker å satse, men også til de som ønsker andre typer tilbud. I en hverdag der idrettslaget har nok med å få aktiviteten til å gå rundt, kan det være utfordrende å se muligheter og tenke nytt. Her ser vi cricket-trening i forbindelse med fredagstilbudet Åpen Blå. Foto: Lars Liset

Også på Sortland er det er stort frafall fra den organiserte idretten etter fylte 12 år. Totalt er det 992 (2018) unge mellom 13-19 år bosatt i Sortland. Idrettslagene har pr 31.12.2018 520 registrerte medlemmer i denne alderskategorien, noe som vil si en medlems/deltakelsesprosent på 52%. Det er også tydelig at det er lagidrettene som holder på flest ungdommer i denne alderen; fotball, volleyball og håndball (som i løpet av forrige planperiode har hatt svært sterk rekruttering). De individuelle idrettene har ikke like mange aktive, samtidig som idretter som taekwon-do, friidrett og turn har hatt en stor vekst de siste årene. De fleste av disse idrettene er imidlertid innendørsidretter hvis rekruttering er truet av høyt press på anleggskapasitet og treningstider.

Å holde flest mulig ungdom i idretten kan oppleves vanskelig for det enkelte lag. Likevel kan nok deler av frafallet naturlig knyttes til livsfaser, interesse for andre typer aktivitet eller idrett, skolesituasjon, eller at man velger seg én aktivitet i stedet for flere. Det er heller ikke slik at frafall fra idrett automatisk innebærer fravær av fysisk aktivitet[2]. Dermed kan det kanskje tenkes at problemstillingen også handler mye om det sosiale og forskjellige ønsker når det gjelder typer av aktivitet.

Bilde: Sigerfjord IL ville gi et tilbud til ungdom som ønsket alternativer til de tradisjonelle idrettene. Høsten 2018 startet de opp boksetilbud i samfunnshuset. Det populære tilbudet er blitt en suksess og har nådd rundt 50 ungdommer i alderen 12 – 18 år. Neste sesong utvides tilbudet ned til 10 år. Foto: Rune W. Monrad

Mål for ungdomsidretten i perioden:

«Øke antall ungdommer i idretten og utvikle bredden i tilbudet i samarbeid med ungdommene selv»

[2] I UngData-undersøkelsen fra 2017 er ungdomsskoleever i Sortland kommune spurt om sine treningsvaner. 12% oppgir at de trener sjelden eller aldri, 6% 1-3 ganger pr måned, 20% 1-2 ganger i uka, 19% 3-4 ganger i uka, mens hele 43% oppgir at de trener minst 5 ganger i uka. Svarene sammenfaller med landet som helhet.

2018 hadde idrettslagene i Sortland 520 registrerte medlemmer i alderen 13-19 år og 1232 medlemmer i alderen 0-12 år. Foto: Sortland Taekwon-Do Klubb

Den nasjonale UngData-undersøkelsen fra 2018 viser at 93% av norsk ungdom på noe tidspunkt har deltatt i organisert idrett. Dette er et svært bredt nedslagsfelt. Foto: Sortland håndballklubb

2.1.3. Voksne og idrett

På landsbasis oppgir 22,8% voksne (f.o.m. 20 år) at de er med i et idrettslag. Det er store sosiale forskjeller i den frivillige idrettsdeltagelsen når man blir voksen. Personer med høy inntekt, høy utdanning, heltidsansettelse og god helse har større sannsynlighet for å være aktivt medlem i en idrettsorganisasjon. Det er også studier som antyder at forskjellene i ungdomsidretten er økende i nyere tid. («Ungdom, idrett og klasse: Fortid, samtid og fremtid.» Strandbu, Gulløy, Andersen, Ørnulf Seippel, Dalen. 2017)

Idrettslagene i Sortland har totalt 1200 medlemmer i alderen 20 år og oppover, fordelt på 450 kvinner og 750 menn. I kommunen er det 3949 menn f.o.m. 20 år, og 3889 kvinner. Dette gir en deltakelsesprosent på 19% blant menn og 11% blant kvinner. Her ligger vi godt under landsgjennomsnittet på 22,8%.

Vilkårene for den organiserte idrett for voksne samt bedriftsidretten har blitt dårligere de siste årene, spesielt for innendørs hallaktivitet. Mens utnyttelsen av hallkapasiteten er gått opp og barn og unge benytter stadig mer av tiden, er voksne/bedriftsidrettsgrupper prioritert ned og henvist til noen få seine kveldstimer.

2.2 Anleggsbehov

Talldata fra St.meld. nr.14 (1999-2000) og St.meld. 26 (2011-2012) viser at Sortland har hatt dårligere anleggsdekning enn både gjennomsnittet for Nordland fylke og resten av landet. Dersom vi legger til grunn middels nasjonal vekst, vil befolkningstallet i Sortland øke til 11900 fram mot 2040. Antall barn i alderen 0-12 år vil øke til 1704, altså en økning på rundt 130 barn (SSB). Anleggsdekningen er i allerede dag på bristepunktet i kjernetiden for barn og unge i alle haller. Det vil si at sortlandsidretten ikke har kapasitet til økning i medlemstall, og da heller ikke for fremtidens barnekull eller voksne grupper.

	Landsgjennomsnitt	Nordland fylke	Sortland
Innbyggere pr. flerbrukshall 1999	**7000**	**7000**	**9000**
Innbyggere pr. flerbrukshall 2011	**5200**	**5100**	**10000**
Innbyggere pr. flerbrukshall 2019	**Ca 4900**	**Ca 4000**	**10 500**

	Landsgjennomsnitt	Nordland fylke	Sortland
Innbyggere pr. fotballbane 1999	**1000**	**1000**	**1500**
Innbyggere pr. fotballbane 2011	**1000**	**1000**	**2000**
Innbyggere pr. fotballbane 2019	**Ca 2000**	**Ca 973**	**2100**

	Landsgjennomsnitt	Nordland fylke	Sortland
Innbyggere pr. svømmehall 1999	**4200**	**2100**	**4500**
Innbyggere pr. svømmehall 2011	**5300**	**3000**	**5000**
Innbyggere pr. svømmehall 2019	**Ca 5400**	**Ca 2950**	**5250**

Det er også viktig å tilrettelegge for vekstidretter som f.eks. håndball, turn og taekwon-do som trener henholdsvis i salene og i kjelleren til Sortlandshallen. Samtidig må det gjøres vurderinger for videre bruk og drift av eksisterende anlegg som bassenget på Maurnes.

Det at Sortland kun har 1 stor flerbrukshall har lenge vært problematisk, og i forrige planperiode er dette blitt enda tydeligere enn før. Problemet er sammensatt, og omfatter både den totale mengden areal og tid tilgjengelig: Mens noen lag er avhengig av å bruke alle Sortlandshallens 4 saler for å kjøre trening i sin aktivitet, har andre lag behov for kun 1 sal, men til gjengjeld må denne disponeres i flere timer sammenhengende p.g.a. opprigging og utstyrsbruk. Slike behov går raskt på kryss av hverandre. Særlig parkettidrettene, men også svømming, har lenge måttet bremse rekrutteringen sin ettersom de i praksis ikke har treningstid nok til å starte nye partier eller ha flere treninger for de eksisterende partiene. Pr i dag er Sortlandshallen fullbooket. Samtidig som barn og unge ikke får trent nok må voksne og bedriftsidrett henvises til sene timer. Behovet for snarlig økning av hallkapasiteten i kommunen er stort. Sortlandshallens levetid har i dag passert 45 år, noe som gir utfordringer både mht. moderne funksjonaliteter, driftseffektivitet, men også mht. fremtidig livsløp. Dette er særlig utfordrende når det gjelder svømmehallen.

Ved 2019/2020-fordelingen av treningstider i Sortlandshallen ble det søkt om 188 saltimer ukentlig. 1 saltime vil si 1 sal brukt i 1 time. Kjernetiden er kl. 16:00 – 20:00, noe som i løpet av en uke (mandag-fredag) utgjør en kapasitet på 80 saltimer. Det totale søknadsvolumet for sesongen var på over 160% av det man til slutt lyktes finne kapasitet til, i en fordelingskabal der alle parter strekker seg svært langt.
Foto: Øystein Bjørstad Lindbeck

Holmstad DiscGolfPark sto klar i 2013. I frisbeegolf/discgolf er målet å nå fram til kurven med færrest mulig frisbeekast. Spillet er svært populært i bl.a. Finland, Sverige og USA og kan spilles av alle aldre uten mye forhåndskunnskap. Den 9-hulls banen rundt Holmstad skole brukes både av sortlendinger og gjestende turister på gjennomfart. Frisbeegolf kan også testes i Frydenlundparken. Foto: Magdalena V. Hestholm

Å prosjektere nye idrettsanlegg/haller for å dekke etterslepet på kapasitetssiden er kanskje det viktigste og mest presserende målet som pekes ut i kommende planperiode. Sortland kommune/Kulturfabrikken Sortland KF vil i 2019 fortsette utredningsarbeidet for hall/anlegg i Sortland. Utredningen må ha fokus på vekstpotensialet og hvordan man på best mulig måte kan løse flest mulig kapasitets- og aktivitetsutfordringer samtidig. Samtidig må kommunen hele tiden ha et blikk på fremtidens aktivitetstrender og behov; Det vil alltid være utfordrende å starte opp helt nye aktiviteter så lenge det ikke finnes anlegg tilpasset dem, og dermed er det ikke sikkert at potensielle behov blir synliggjort.

Mål for anlegg i perioden

Bedre anleggsdekningen i kommunen og starte prosjekteringen av nye flerbrukshaller/idrettsanlegg

2.3 Spillemiddelprosessen og anleggsutbygging

Kulturdepartementet fordeler hvert år tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet i kommunene. Tilskuddet kommer fra overskuddet fra Norsk Tipping, går under betegnelsen spillemidler og er søknadsbasert. Den enkelte kommune administrerer sine søknader, og alle søknader må hvert år prioriteres av kommunen gjennom en vedtatt prioriteringsliste i plan for fysisk aktivitet. Det er ikke bare tradisjonelle anlegg for organisert idrett som kan motta støttemidler, også andre anlegg som oppfordrer til selvorganisert fysisk aktivitet støttes. Innenfor spillemiddelordningen finnes det 2 hovedkategorier anlegg: Ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. I tillegg er det en egen spillemiddelordning for tilskudd til løypetiltak i fjellet og overnattingshytter.

Kulturdepartementets spillemidler er en viktig brikke i anleggsbygging og anleggsrehabilitering. I mange tilfeller er spillemidler et ekstra bein å stå på som gjør at prosjekter lar seg finansiere og realisere. Siden 2014 har anleggsprosjekter i Sortland kommune fått kr 3,18 mill. i spillemiddeltilskudd, eller ca. kr 450 000 hvert år. Foto: Herman Henriksen

Spillemiddelfinansiering av anleggsutbygging har vært en viktig del av finansieringen i den norske idrettsmodellen. Grovt fremstilt kan en si at kommunene, idretten og staten (gjennom spillemidlene) står for henholdsvis 60% – 20% – 20% av investeringene i idrettsanlegg på landsbasis («Spillemidler til idrettsanlegg». Norges idrettsforbund 2017).

Typisk vil nettopp alle disse 3 partene være nødvendig for å få realisert anleggene. Det er i dag et stort etterslep i spillemiddelordningen, og etterslepet mellom omsøkte og tildelte midler var i 2017 kommet opp i hele 3,1 milliarder kroner. De siste seks årene har etterslepet økt med ca. 175 millioner kr i året. Dette gjør at det som regel er flere års ventetid på å få ut spillemiddeltilskudd. Spillemidler krever egenandel og utbetales etterskuddsvis. I løpet av siste planperiode er mange nærmiljøanlegg i Sortland realisert som samarbeid mellom kommunal og frivillig sektor, f.eks. skole/FAU.

Søknadsmengde er et av kriteriene for fordeling av spillemidler til fylkene. Flere innsendte søknader vil også gi høyere andel av spillemidler. En god spillemiddelprosess vil sikre at man får en høyere andel av spillemidler til anleggsprosjekter i Sortland kommune. For å sikre en god prosess er det viktig å:

- ha en ansatt i kommuneadministrasjonen med ansvar for å administrere alle spillemiddelsøknader fra både kommune og lag/organisasjoner, å vedlikeholde anleggsregisteret, samt drive informasjonsarbeid, bistand og opplæring av interessenter og søkere
- sikre langsiktig planlegging og forutsigbarhet i prioriteringsrekkefølgen, og ikke avvike unødig fra denne lista
- ha kontinuerlig god dialog med lag og foreninger
- fastsette rutiner som alle lag og foreninger er kjent med
- avsette kommunale forskutteringsmidler for spillemidler slik at lag og foreninger ikke avhenger av å vente på, eller selv forskuttere dekningen fra spillemidlene

2.4. Samarbeid med idrettsråd og frivillig sektor

Sortland har gjennom mange år hatt et aktivt idrettsråd. Sortland idrettsråd og Sortland kommune har en formalisert samarbeidsavtale fra 2014. Denne skal revideres i kommende periode. Avtalen er et viktig verktøy for å enes om fastsatte felles mål og verdier, og etablere en formell samarbeidsarena for å nå disse. Et velfungerende idrettsråd er en viktig forutsetning for blant annet anleggsutviklingen. Idrettsrådet sikrer at idretten taler med felles stemme og fyller rollen som samarbeids- og utviklingspartner for kommunen, f.eks. når det skal jobbes med nye anlegg og innholdet i disse. Samarbeidsavtalen omfatter blant annet høringsrett når det gjelder anlegg og tiltak. Sortland idrettsråd deltar også timefordelingsprosesser i kommunale anlegg.

Strategi for kommunens samarbeid med idrettsrådet:

- Ha en fast kontaktperson i administrasjon som sekretær for idrettsrådet
- Gi rådet økonomisk støtte til å utarbeide og gjennomføre egne tiltak

- Oppfølging og evaluering/revidering av samarbeidsavtalen mellom Sortland kommune og Sortland idrettsråd

Sortland idrettsråd representerer kommunens 25 idrettslag (NIF) med til sammen ca. 3000 medlemmer. Dette er en økning på over 200 medlemmer de siste to årene. Idrettsrådet spiller en viktig rolle i idrettens utvikling i Sortland. Siste år har idrettsrådet blant annet arrangert paraidrettskurs og kurs for styremedlemmer i idretten. Foto: Øystein Bjørstad Lindbeck

Dagens samfunn stiller flere krav til ildsjelene. Økt profesjonalisering gjør at utfordringene er mange. Det er et krav om økt kunnskap og kompetanse ikke bare til trenere i idretten, men også til lederne, og til hele frivillig sektor forøvrig. Med en slik profesjonalisering kommer også forventninger og krav om godtgjørelse og lønn. I tillegg har flere idretter også et utstyrsfokus som kan gjøre aktiviteten unødvendig dyr og ekskluderende. Dette er problemstillinger som løftes fram av idretten selv, og det er viktig at man i Sortland har en aktiv holdning til dette. Herunder er det viktig å støtte opp under de frivilliges innsats gjennom tilrettelegging og dialog. Frivilligheten har førstehånds kunnskap om både idrettsmiljøene og anleggene. Det er i dag få klubber i Sortland som eier egne anlegg, men kanskje klubbene i fremtiden kan spille en større rolle når det gjelder driftssiden.

Frivilligheten utgjør en viktig del av verdiskapningen i samfunnet, og det er viktig at den også er det i fremtiden. Idretten alene står for 34 100 årsverk på dugnad, til en estimert verdi av hele 17 milliarder kroner (SSB, i Norges idrettsforbund: Nøkkeltall 2017) . Her: Sortland orienteringslag. Foto: Aleksander Bjørnsund

God informasjon fra kommunen er viktig. Frivillig sektor ønsker seg samarbeid om kursing, organisering og praktiske prosesser. Konferanser eller andre møtesteder for frivillig sektor er gode tiltak. Dialogen med frivilligheten må være der hele tiden, ikke bare ved noen få faste anledninger.

3. Fysisk aktivitet

Kulturdepartementet definerer i veilederen «Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet» fysisk aktivitet som: «egenorganisert trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek». Legger vi til Helsedirektoratets definisjon: «all kroppsbevegelse som følger av muskelarbeid, og som fører til økt energiforbruk» har vi en god definisjon på hva som havner inn under denne temadelen.

3.1. Folkehelse i Sortlandsamfunnet

Folkehelseprofilen 2019[3] for Sortland er utarbeidet av Folkehelseinstituttet. Her er også resultater for UngData-undersøkelsen 2017 tatt med. Profilen viser at andelen med psykiske symptomer og lidelser og plager knyttet til muskel og skjelettsystem er mer utbredt enn i landet som helhet (Folkehelseprofiler 2019, FHI). Skadelige livsstilsvaner som røyking og overvekt/fedme virker å være et større problem i Sortland enn på landsbasis. Vi skiller oss også negativt ut når det gjelder ungdom som er med i en eller annen form for fritidsorganisasjon. Sortland kommune har en større andel av familier med lav inntekt enn Nordland fylke og landet for øvrig. Det kan være med på å begrense muligheter for deltakelse i organiserte aktiviteter som koster. Samtidig gir 26% av ungdommen uttrykk for at de er ensomme, mens tallene på landsbasis er 19%.

[3] Folkehelseprofilen i fullstendig versjon: https://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=1870&sp=1&PDFAar=2019

I UngData-undersøkelsen fra ungdomstrinnet i Sortland i 2017 oppgir 37% at de utenom skoletiden bruker mer enn 4 timer foran en skjerm hver dag. Tilsvarende prosent på landsbasis er 26%. I samme undersøkelse oppgir 12% at de trener sjelden eller aldri, 6% 1-3 ganger pr mnd., 20% 1-2 ganger i uka, 19% 3-4 ganger i uka og 43% oppgir at de trener minst 5 ganger i uka. Foto: Sortland Taekwon-Do Klubb

Det kommer også fram at en noe større andel enn landsgjennomsnittet ikke er fornøyd med lokalmiljøet eller egen helse. For en kommune med en befolkning som demografisk er representativ for landsgjennomsnittet, kan tallene fra folkehelseprofilen leses som en indikasjon på at det bør iverksettes tiltak for å bedre statistikken.

3.1.1. Barn og unge

Utenom hjemmet og fritidsaktiviteter er det skolen og barnehagene som har stor påvirkning og ansvar for barnas aktivitetsvaner. Fysisk aktivitet er en del av elevenes rett og plikt til grunnskoleopplæring, jf. Opplæringsloven § 2-1. I Overordna del av læreplanen beskrives grunnskolens verdier og prinsipper for opplæringen. Alle fag bidrar til å realisere opplæringens brede formål. I Overordna del er folkehelse og livsmestring et eget tverrfaglig tema som skal gi elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse. Et samfunn som legger til rette for gode helsevalg hos den enkelte, har stor betydning for folkehelsen. Grunnskolen skal blant annet tilrettelegge for fysisk aktivitet slik at alle elever, uten hensyn til funksjonsnivå, kan oppleve glede, mestring, felleskap og variasjon i skoledagen.

I løpet av forrige planperiode oppgraderte Strand skole sine uteområder som et samarbeid mellom FAU og kommunen. Anlegget brukes nå aktivt også på kveldstid. Prosjektet har mottatt spillemiddelstøtte. Foto: Marius Birkeland

Barna skal etter læreplanen innom et bredt utvalg av idretter og ha aktiviteter i ulike aktivitetsmiljø. Det er skolens ansvar å sørge for at kroppsøving blir tilrettelagt med riktig utstyr for å gjennomføre et bredt utvalg av idretter, og ha ulike aktivitetsmiljø. Skolene og barnehagenes uteområder er en viktig del av nærmiljøets aktivitetstilbud, og må være utformet slik at helheten er ivaretatt. Samtidig må de oppfordre til selvorganisert aktivitet, også på fritiden.

Hovedmål:

Utvikle flere av uteområdene i skole og barnehager til nærmiljøanlegg tilrettelagt for aktivitet for alle

For å bedre kvaliteten på fysisk aktivitet for barn og unge i skolen legges følgende mål i planperioden:

Delmål skole

Alle skoler bør ha tilgang til egnede aktivitetsrom for utøvelse av fysisk aktivitet i sitt nærmiljø

3.1.2. Voksne og fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet fortsetter å avta jo eldre vi blir. Barn er mer aktive enn unge og de unge er mer aktive enn de voksne. Den eneste aktivitetsformen som øker med alderen er friluftsliv, men dette veier ikke opp for den bratte nedgangen i annen form for fysisk aktivitet som kommer med økende alder («Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet». Breivik og Rafoss. 2012).

For å endre på dette er det viktig å tilrettelegge for uorganisert aktivitet og egentrening for den voksne befolkningen. Egenorganisert trening er den vanligste formen for trening blant voksne (Breivik og Rafoss 2012). Dette fremmes også i Stortingsmeldingen «Den norske idrettsmodellen», der det presiseres at det vil være formålstjenelig: "å løfte fram anlegg med stort brukerpotensial, særlig anlegg for egenorganisert aktivitet" (St. meld. 26 (2011-2012), s.78).

Med en økende andel eldre i befolkningen er det en underliggende forutsetning som tilsier at et fremtidig velfungerende samfunn bør bygge på økt yrkes- og samfunnsdeltakelse fra de eldre. Det blir viktig at man har en strategi for å fremme fysisk aktivitet også blant den eldre delen av befolkningen. Eldre kan svært høyt opp i årene forbedre både kondisjon, utholdenhet, balanse, styrke og bevegelighet. Kondisjonstrening kan påvirke risikofaktorer for hjerte-karsykdommer. Styrketrening gir økt muskelmasse, muskelstyrke og bedre funksjonsevne. Fysisk aktivitet og trening kan også ha positiv virkning på forskjellige psykologiske faktorer og livskvaliteten for eldre mennesker.

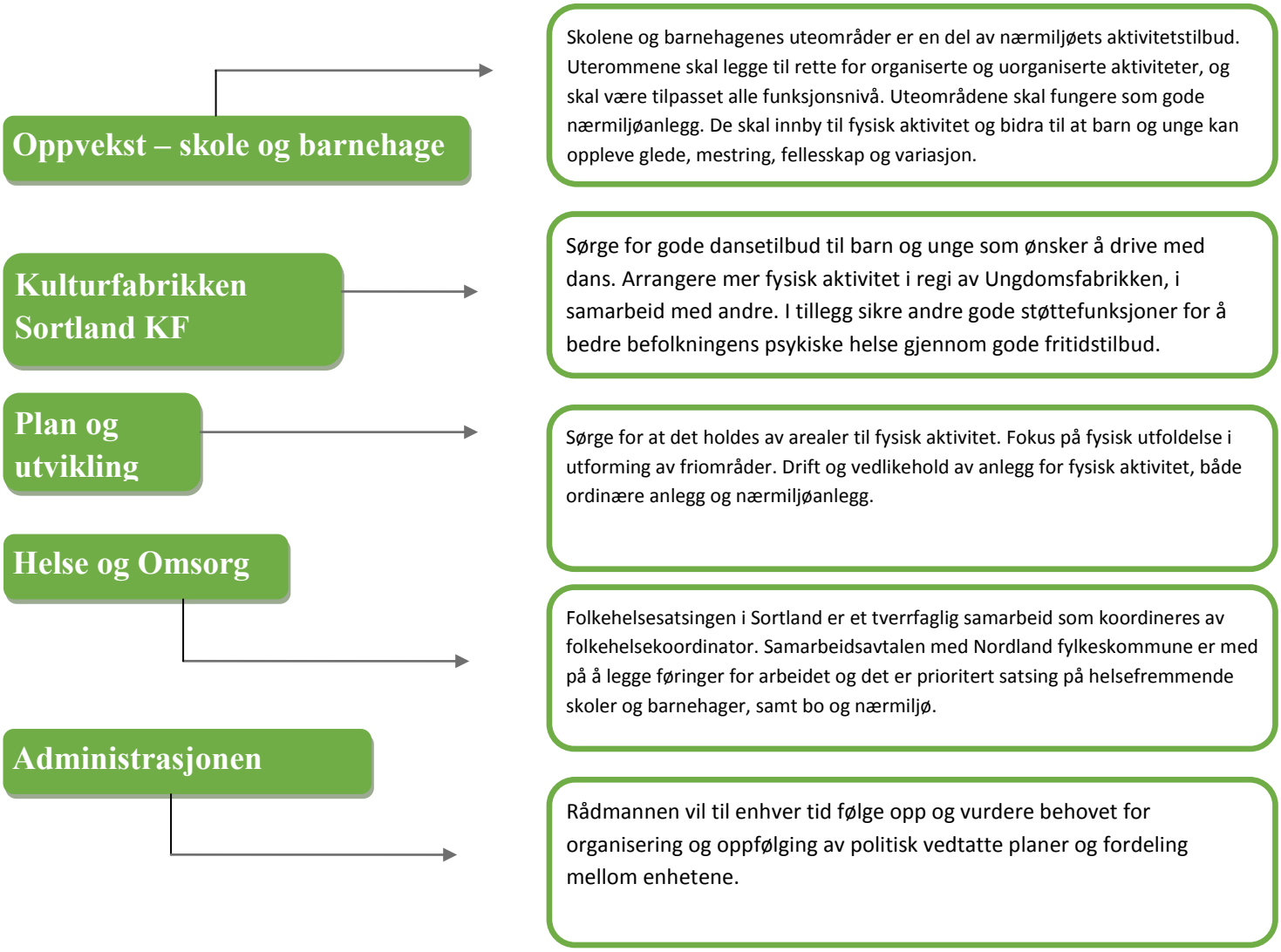

Det er sentralt med strategier for å fremme fysisk aktivitet også blant den eldre delen av befolkningen: Gode møteplasser for aktivitet, universell utforming og tilgjengelighet, samt litt drahjelp fra igangsettere er et godt utgangspunkt. Her: Sortland Frivilligsentrals boccia-gruppe. Gruppa har fast boccia-treff hver torsdag. Foto: Øystein Bjørstad Lindbeck

Mål

Øke antall aktiviteter og mosjonstilbud for voksne og eldre

3.1.3. Strategier fysisk aktivitet

3.2 Friluftsliv

I løpet av forrige planperiode har Vesterålen Friluftsråd skiltet hele 150 turmål/ruter i Vesterålen som en del av TellTur-prosjektet. Rutene er merket fra start til slutt, og er også samlet på nett. Dette har økt tilgjengeligheten til turmålene betydelig.
(Foto: Øystein Bjørstad Lindbeck)

Blant den norske befolkningen er i dag fotturer i skog og mark er den suverent største fysiske aktiviteten i friluft. 2 av 3 oppgir at de driver med denne aktiviteten regelmessig. Deretter følger skiturer i skog og fjell, jogging i mosjonshensikt og fotturer på fjell og vidde. («Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet». Breivik og Rafoss 2017[4]). Sortland kommune har en topografi som gir gode muligheter for å drive friluftsliv med nærhet til både sjø, vann og fjell uansett hvor du befinner deg. Dette gjenspeiles også i de store friluftslivsmiljøene som finnes i kommunen.

[4] https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/fysisk-aktivitet-kartleggingsrapporter/Fysisk%20aktivitet;%20omfang,%20tilrettelegging%20og%20sosial%20ulikhet%202017.pdf/

3.2.1 Stier og nærturer

Målsetning

Øke friluftslivets tilgjengelighet ved skilting, utvikling av løypeplaner og universell utforming av bynære rekreasjonsområder

Nesten halvparten av innbyggerne i Nordland over 15 år svarer at de bruker turstier/turløyper en eller flere ganger i uka, noe som plasserer det på toppen over lista at hvilke anlegg som brukes. For å øke bruk av arealer til friluftsliv må det tilrettelegges bedre, slik at den delen av befolkningen som i dag ikke opplever områdene som tilgjengelig og attraktive, kan få økt motivasjon til å benytte disse. Nærturer er en viktig satsning for å få folk ut i hverdagen, og skilting er første steg for å gjøre turene i nærområdet tilgjengelig. (Foto: Linn-Ellinor Olsen)

Sortland har et sterkt turistforeningslag gjennom Vesterålen Turlag, og Vesterålen Friluftsråd har i løpet av siste planperiode faset inn TellTur-skiltprogram og løypemerking for rundt 150 turmål i hele Vesterålen. I løpet av høsten vil disse også bli skiltet helt fra Sortland sentrum.

I Nord-Norge har vi utfordringen med at det er mørkt store deler av året. Dermed ligger vi også høyt oppe på statistikkene når det gjelder bruk av lysløyper. Nettopp dette er et felt med mye utviklingspotensiale lokalt, særlig i bygdene. Lysløypedrift er et felt som gir mye

utbytte, da lysløyper kan brukes av flere grupper, i flere sesonger (snø/barmark) og både til organisert og uorganisert aktivitet. Med riktig/utvidet trasébredde kan også lysløyper komfortabelt brukes av både fotgjengere og skigåere. I kommende planperiode foreslås det etablert en samarbeidsgruppe for lysløyper mellom kommunen og frivillig sektor.

Selnesstien har vært et pilotprosjekt på universell utforming, men her er det ennå en vei å gå for ordentlig tilrettelegging, og stien må ennå rehabiliteres for å nå enda høyere nivå av tilgjengelighet langs hele løypa.

3.2.2 Tilrettelegging for et aktivt friluftsliv

Statlig sikring av friluftsområder er en prosess for å verne og tilrettelegge friluftsområder for allmennheten. Statlig sikring kan gjøres gjennom at staten kjøper opp området, eller gjennom varig bruksavtale. Når et område blir statlig sikret kan kommunen også søke tilretteleggingsmidler gjennom Miljødirektoratet for å gjøre tiltak i området. Målet er å sikre folk gode friluftsopplevelser i nærheten av der de bor. Sortland har vi pr i dag 2 områder med status som statlig sikret friluftsområde: Sortland idrettspark og deler av strandområde i Gåsfjorden. Sortland idrettspark har mottatt midler for tilrettelegging i 2018 og 2019, sist til etablering av utendørs apparatpark.

Sykling har også utviklet seg til å bli en folkeaktivitet der man utfordrer seg selvbåde langs landeveiene, men også i ute i terrenget, langs stier og på fjellet. Toppturkjøring på ski vinterstid og kiting, hang- og paragliding er også områder i vekst, og aktiviteter som utvider det tradisjonelle friluftslivet og illustrerer hvordan friluftslivet også kan være mer enn «bare til fots».

4. Naturopplevelser

Sortland er en kommune med rik natur og naturmangfold. Omgivelsene er spektakulære med sund, fjorder og fjellene rundt. Disse vakre omgivelsene gir innbyggere i Sortland naturopplevelser i nærmiljøet, og unike muligheter til å ha flotte naturopplevelser i dagliglivet. Dette gir også muligheter for turisme og næringsliv.

Ser vi på naturen ut fra menneskets behov kan den ha både bruks- og opplevelsesverdi. Studier viser at livsstilen til den enkelte har markant større betydning for psykisk helse enn genetiske faktorer og/eller helsevesenets innsatser. I tillegg har fritiden to til tre ganger større betydning for den enkeltes psykiske helse enn arbeidet. Rekreasjonens aktiviteter og miljøer så som friluftsliv, hagestell, kontakt med dyr, sosial omgang, kultur, hobbyer, fiske og jakt, bade- og båtliv og musikk utgjør en vesentlig del av livsstil og miljøer, som i over 70 % dominerer årsaksmønsteret når det gjelder psykisk helse. De naturbaserte fritidsaktivitetene synes å ha den avgjort mest allsidig positive effekten når det gjelder psykisk helse. ("Naturopplevelse, friluftsliv og vår psykiske helse", Miljøverndepartementet. 2009).

Overordnet målsetning

Informasjon om naturopplevelser i kommunen skal være lett tilgjengelig

4.1. Grøntområder, friområder og tilrettelegging

Naturen appellerer til noe grunnleggende i oss, gir oss livsglede og hjelper oss til å gjenskape mental balanse i en stressende moderne hverdag. Sortland kommune har mange flotte grøntområder som gir muligheter for å finne roen i naturen. I sentrum hvor arealpresset er størst, er det gjennom planlegging gitt gode arealer som er avsatt til rekreasjonsområder. Et av de siste prosjektene ut her er Frydenlundparken, hvor samarbeid mellom frivillige aktører og kommunen har gitt en stor bredde av aktiviteter og muligheter på tvers av generasjoner. Parken rommer i dag en populær Boccia-bane, grillhytte, klatrestativer, parsellhage hvor grupper kan dyrke grønnsaker selv, frisbeegolfkurver, samt benker, sitteplasser og bord.

Det er ikke alle som har mulighet til å ferdes over alt, av ulike årsaker. Det er derfor viktig at det finnes gode og universelle lavterskeltilbud for naturopplevelser, slik at flest mulig

oppfordres til, og har reell mulighet til å oppleve naturen. Det finnes i dag flere områder tilrettelagt for friluftsliv, lek og rekreasjon i kommunen. Noen av disse er tilrettelagt av kommunen, andre av private aktører som har gjort en innsats for å tilrettelegge. Likevel er flere av disse områdene i dårlig standard, eller preget av manglende vedlikehold og forfall. I fremtiden bør kommunen være en pådriver å sikre kontinuerlig vedlikehold av områder som allerede har fått tilført ressurser og tilskudd for tilrettelegging.

Frydenlundparken er et eksempel på et gammelt grøntområde som har fått nytt liv gjennom samarbeid på tvers. Her ser vi planting i parsellhagen. Foto: Kristine Røiri

Mål

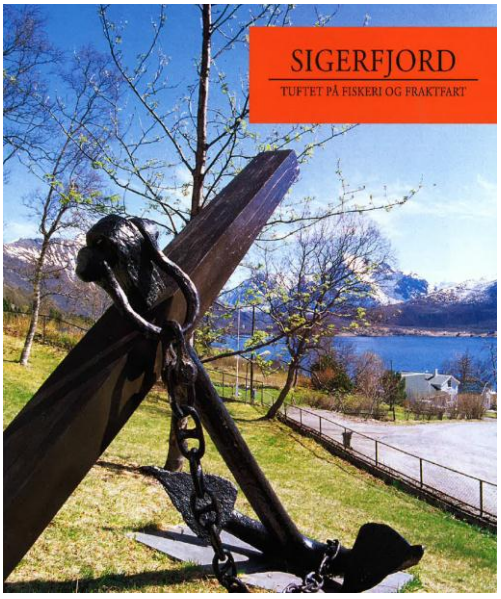
Utvikle naturområder som er universelt utformet og tilrettelagt for gode naturopplevelser

4.2. Naturopplevelser og reiseliv – vise frem natur og kultur

Sortland kommune er sentralt plassert ut i fra gammel ferdsel langs kysten, og har en rik kystkulturhistorie. Det bør være et mål at denne kommuniseres ut gjennom å synliggjøre nærheten til sjøen, og legge til rette for sjøbaserte opplevelser. Men kystkulturen er også det som skapes på land, og vi bør derfor formidle andre aspekter av vår kulturarv ved utviklingen av handelsnæringen, jordbruket og klondyketida for sildefisket i Sildpollen. Sortland har også en samisk historie. Vi har mange tufter og fangstområder som tilhører den samiske kulturarven i kommunen. I dag drives en samisk opplevelsesbedrift i kommunen som holder reindriftskulturen i hevd, og viser den frem til turister og lokalbefolkning. Det er også mulig å gå den samiske kulturstien i Holmstaddalen til Jennestad.

Kulturlandskap har også mye å si for folks identitet og deres følelse av å ha tilknytning til et område. Kulturminnene er ikke bare materielle. Naturen rundt oss er full av immaterielle kulturminner i form av sagn, eventyr, tradisjoner med mer. Disse sier mye om våre forfedres forhold til naturen. Å synliggjøre kulturminner ved hjelp av skilting og historieformidling vil øke naturopplevelsen i fri og grøntområder i Sortland kommune, og kan være et bidrag til opplevelsesturismen og styrke Sortlands stedskvalitet[5]

I Vesterålen har det siden 2017 blitt jobbet med ny masterplan for reiselivet i Vesterålen, utifra strategien «Bærekraftig vekst mot 2025». Masterplanen ble vedtatt av kommunestyret i Sortland juni 2019. Utgangspunktet for strategien er ønsket om å skape en bærekraftig vekst i reiselivet i Vesterålen, tuftet på både natur, kultur, historie og levende lokalsamfunn. Det handler både om å ta vare på natur, kultur og miljø, styrke sosiale verdier, respektere egne innbyggers behov og ønsker, og skape virksomheter som er økonomisk levedyktige.

Bilde: Informasjonsprosjektet «Møte med Vesterålen» presenterer 21 spennende områder som viser viktige sider av Vesterålens rike natur, kultur og historie. Prosjektet ble i sin tid igangsatt av Vesterålen regionråd – kulturutvalget.

[5] Det er avgjørende for våre levekår at de daglige omgivelsene, hverdagslandskapet, fungerer tilfredsstillende, og at det også har estetiske kvaliteter og god byggeskikk. Dette inngår i samlebegrepet "stedskvalitet" som også omfatter naturelementer i nærmiljø og tettstedssammenheng.– folkehelseinstituttet.

For å tilrettelegge bedre for reiselivet skal kommunen i kommende periode:

- Videreutvikle Sortland som den Blå Kulturbyen hvor det «alltid er åpent og noe på plakaten» (i henhold til vedtatt Masterplan for reiselivet)
- Utarbeide egen kystkulturstrategi
- Tilrettelegge undervisningen i skolen til å bruke nærmiljøene til å kommunisere ut kulturarven og de biologiske særegenhetene i vår kommune

5. Handlingsplan i planperioden 2019-2022. Sammendrag

Her følger prioriteringslisten for anlegg, og et sammendrag av de viktigste tiltakene i kommende periode. Fullstendig handlingsplan for tiltak finnes i vedlegg 1.

5.1. Prioritert liste anlegg

Prioritert rekkefølge (2019-2022)

1. Blåbyhallen (rehabilitering av kunstgressdekke)
2. Lamarka skole nærmiljøanlegg
3. Ånstadblåheia alpinanlegg (rehabilitering av heis/drivstasjon + utbygging)
4. Kleiva landbruksskole – omarbeiding av grusbane til kunstgress-7'er – SFK Ajaks
5. Strand barnehage nærmiljøanlegg
6. Holmstad kunstgress-7'er – lysanlegg
7. Storhaugen nærmiljøanlegg – videreutvikling – Sigerfjord IL
8. Klubbhus Sortland og omegn skiklubb/Røde kors v/ Skibua
9. Rideanlegg – Langøya rideklubb
10. Lysløype – Sigerfjord IL
11. Aktivitetssenteret – nærmiljøanlegg/uteområde for brukere med spesielle behov
12. Lykkentreff barnehage uteområde/nærmiljøanlegg
13. Vestmarka barnehage uteområde/nærmiljøanlegg
14. Lysanlegg Sortland idrettspark – etablering
15. Sortland barneskole nærmiljøanlegg
16. Holmstad skole nærmiljøanlegg/uteområde
17. Liten flerbrukshall – Sigerfjord IL
18. Oppgradering/utvidelse av lysløype/skitrasé, Sortlandsmarka
19. Ny flerbrukshall på Sortland
20. Ny flerbrukshall på Strand
21. Ny basishall i Sortland
22. Munningsletta nærmiljøanlegg

Andre prosjekter som kan komme fram i løpet av perioden, uprioritert rekkefølge:

- Rehabilitering - Maurnes skole basseng
- Varmtvannsbasseng ifbm. annet bassenganlegg i Sortland
- Holmstad – lysløype
- Rulleski-anlegg Sortland (2-3 km sløyfe)
- Lysløype Strand

- Eidsfjord barnehage
- Buldrevegg/klatrevegg
- Turlagsstua Appelsinhålla *

* separat spillemiddelordning utenfor kommunal gang

5.2. Anlegg i friluftsområder

Prioritert rekkefølge:

1. Selnesstien - rehabilitering
2. Gåsfjorden – statlig sikret område – ytterligere tilrettelegging
3. Sortlandsmarka – Lomtjønnsåsen - Lillevannet
4. Kringelneset med tilhørende kyststi

5.3. Kommunale tilskudd til drift

Prioritert rekkefølge:

1. Videreføre eksisterende drift av lysløyper, og leie av Folkvang fotballbane
2. Videreføre og eventuelt utvide gratis leie av kommunale anlegg og lokaler til trening og øving for barn og unge til og med 19 år
3. Tilskudd til drift av idrett- og fysisk aktivitet i regi av organisasjonene

5.4. Økonomiske virkemidler

Det forutsettes at kommunens enheter kommer med innspill til økonomiplanen og budsjett. Rådmannen konkretiserer og prioriterer dette i framlegg i økonomiplan og budsjett ved årlig politisk budsjettbehandling.

6. Oppsummering

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser 2019-2022 tar for seg viktige tema som omhandler kommunens oppvekstsvilkår, god folkehelse og kommunens attraktivitet. Idrett er en viktig faktor for barn og unges oppvekst både med tanke på mestring og utvikling. I Sortland kommune er deltakelsen nå noe høyere enn landsgjennomsnittet, men målet må være å holde deltakelsen der, samtidig som man styrker både bredden på aktiviteten og tilgjengeligheten.

Sortland kommune har ennå svært store uinnfridde behov på anleggssiden, selv om mengden nærmiljøanlegg har blitt større. Dette gjelder særlig ordinære idrettsanlegg. Etablering av ny flerbrukshall, etablering av mindre anlegg som basishall, samt sikring av

dagens nåværende hallkapasitet for fremtiden, er nødvendig for å dekke behovene som allerede eksisterer og for å legge til rette for morgendagens utvikling. Dette gjelder både parkettidrett, svømming/offentlig bading og andre aktiviteter. Et etterlengtet anleggsløft for Sortland kommune vil trolig være en sentral brikke i å gjøre kommunen vår til et enda mer attraktivt lokalmiljø.

For den voksne delen av befolkningen er friluftsliv og uorganiserte/selvorganiserte aktiviteter positive faktorer for trivsel og folkehelse. Her er det viktig med en ennå større tilgjengeliggjøring for å sørge for at naturopplevelser og områder er tilgjengelig for alle. Tilrettelegging, skilting og merking av stier betyr økt trygghet og økt tilgjengelighet for alle. Informasjon om steder, løyper og aktivitetstilbud, samt fysisk tilpasning for at disse kan nås og brukes av alle, uavhengig av form eller økonomi, er en viktig nøkkel. Klarer man dette, nettopp i krysningspunktet mellom idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser, er det store folkehelseeffekter å hente ut.

Vedlegg 1- Handlingsplan / anlegg

Tiltak	Ansvarlig/ i samarbeid med	Når	Anslått kostnad
Informative virkemidler:			
Gjeninnføre den årlige Frivillighetskonferansen (Konferanse for frivillige som jobber med barn og unge i Sortland kommune) (ikke budsjettert via RMP-handlingsplan)	Psykisk helse, Folkehelsekoordinator, SLT-koordinator	Hver høst	Kr 80 000,-
Informasjon til klubbene om mulige finansieringskilder for å utvikle nye prosjekter	Administrasjonen via direkte kontakt og kommunens internettsider	Fortløpende	Bruk av ressurser i administrasjon
Bedre informasjon om idrettstilbud på Sortland kommune og Kulturfabrikken Sortland KF sine nettsider	Administrasjonen	Fortløpende	Bruk av ressurser i administrasjon
Holdnings- og informasjonsarbeid om trafikksikkerhetfokus i frivillige lag og foreninger	Kulturfabrikken Sortland KF i samarbeid med Vegvesenet	Årlig	Bruk av ressurser, samt enkelte trykk/kampanjeutgifter Gode muligheter for tilskudd til aktivitetene.
Juridiske virkemidler			
Arealplanlegging – vurdering av anleggsbehov	Sortland kommune, Plan og utvikling, Oppvekst og Kulturfabrikken Sortland KF,	Fortløpende	Bruk av ressurser i administrasjon
Organisatoriske virkemidler:			
Samarbeidsavtale Sortland idrettsråd og Sortland kommune	Kulturfabrikken Sortland KF	Fornyes hvert fjerde år, 2019.	Bruk av ressurser i administrasjon
Utarbeide prinsipper for sbarneidretten i Sortland	Sortland idrettsråd i samarbeid med Kulturfabrikken Sortland KF	2019-2020	Administrative ressurser

Etablere samarbeidsgruppe for (lys)løyper/stier i Sortland	Kulturfabrikken Sortland KF i samarbeid med Park	2020	Bruk av ressurser i administrasjon
Utarbeide åpent lavterskeltilbud for ungdom, med utgangspunkt i erfaringene fra Åpen Blå-prosjektet Videreutvikle eksisterende lavterskeltilbud for barn og ungdom	Sortland kommune	2019-2022	
Utarbeide tiltak for all-idrett for barn og ungdom	Kulturfabrikken Sortland KF med Sortland idrettsråd/lagene	2019-2022	Administrative ressurser
Mosjon for voksne	Organisasjonene + kommersielle aktører	Fortløpende	
Økonomiske virkemidler:			
Forprosjekt - utredning av hall- og anleggsbehov i Sortland	Sortland kommune – Plan og utvikling / Kulturfabrikken Sortland KF	2019-2020	Opprinnelig bevilget kr 300 000 for 2018, overført til 2019
Forskutteringsmidler til nærmiljøanlegg	Kulturfabrikken Sortland KF	Årlig	KUFA utlyser disse midlene. Bevilgning vedtas årlig utfra budsjettramme. Kr 100 000 i perioden 2014-2018.
Midler til opprustning av kommunale nærmiljøanlegg (egenandel for å kunne søke eksterne midler, f.eks. spillemidler)	Sortland kommune	Årlig	Utfra aktuelle prosjekter, anslagsvis kr 200 000.
Utredning: Evaluere og videreutvikle fritak for treningsavgift for barn og unge i kommunale- og andre anlegg	Kulturfabrikken Sortland KF, Folkehelsekoordinator SK	2019-2020	
Utvide bemanning og ordinær åpningstid i Sortlandshallen til full helgedrift	Sortland kommune – eiendom	Fortløpende	Estimert økning av driftskostnader på inntil kr 800 000 pr år
Driftstilskudd til Sortland idrettsråd	Kulturfabrikken Sortland KF	Årlig, etablert i 2016	10 000 hvert år i planperioden
Sortland kommunes kultur og idrettspris/stipend	Kulturfabrikken Sortland KF	Hvert år, veksler mellom pris og stipend	Kr 15 000 årlig

Drift av lysløyper (Blokken, Sigerfjord, Sortland, Munin, Ajaks) + skileikbakkene Sortland og Strand + brøyting av parkeringsplassene ved Ånstadblåheia og skibua. Ånstadblåheia (strøm)	Sortland kommune Plan og utvikling	Fortløpende	Kr 250 000 (2018) hvorav strøm utgjør ca kr 171 000
Driftstilskudd for tråkking/løypekjøring, lysløypa på Sortland	Kulturfabrikken Sortland KF	Årlig	Kr 35 000
Tilskudd til dekning av treningstider i Blåbyhallen for barn og unge t.o.m. 16 år	Sortland kommune	Årlig fra 2015/16	2018: Kr 1,3 mill. (budsjettert 1,2 mill.)
Fast leie av Folkvang gressbane fra BL Folkvang	Kulturfabrikken Sortland KF	Årlig	Kr 16 500
Tilskudd til Sigerfjord IL for all-idrett / aktivitet for barn og unge i Sigerfjord samfunnshus	Kulturfabrikken Sortland KF	Årlig	Kr 10 000 – kr 20 000
Tilskudd til vedlikehold og mindre investering i grendehus	Kulturfabrikken Sortland KF	2016 -	Tilskudd på 800 000,- i tidsrommet 2016-2019. Tiltenkt tiltak som skaper mer aktivitet i bygdene herunder også fysisk aktivitet for barn, unge og voksne
Drift av lys Ånstadblåheia alpinanlegg (strømutgifter)	Sortland kommune		Kr 75 000
Strøm - ski og akebakker (Strand, Skjellbakken, Rundheia)	Sortland kommune		Kr 5000
Fordeling av VinnVind-støttemidler – lokale tiltak for idrett, kultur, aktiviteter for unge og miljøtiltak	Kulturfabrikken Sortland KF i samarbeid med Fortum	Årlig	Kr 500 000

Tiltak fysisk aktivitet:

Tiltak Oppvekst	Hva	Ansvar	Anslått kostnad
Utvikle flere av uteområdene i skole og barnehager til nærmiljøanlegg tilrettelagt for aktivitet for alle (drifte/vedlikeholde)	Planen må angi prioriteringer og innhold for de enkelte skoler, og må beskrive minimum standard for et areal for utøvelse av fysisk aktivitet.	Oppvekst, Park i samarbeid med Kulturfabrikken Sortland KF	
Helsefremmende arbeid i skole og barnehage / Sertifisering Helsefremmende skoler og helsefremmende barnehager	Alle skoler og barnehager skal være godkjent som helsefremmende innen utgangen av 2020, i henhold til Folkehelseavtalen med Nordland fylkeskommune	Oppvekst i samarbeid med folkehelsekoordinator og FAU ved skoler og barnehager	

Tiltak Helse og omsorg	Hva	Ansvar	Anslått kostnad
Utstyrsloftet (utlånssentral for utstyr)	Tidligere: Sortland kommune ved driftsansvarlig Sortlandshallen. Fra 2018 under Helse og omsorg – drives i samarbeid med Sortland arbeidssenter og biblioteket i Kulturfabrikken.	Startet på nytt med ny modell og nytt utstyr vinteren 2018.	
Etablering av Frisklivssentral	Etablere Frisklivssentral som fast ordning etter erfaringene fra prosjekt	Helse og omsorg	Halv fast stilling, bygges opp til 1 hel fast stilling. Husleie.
Videreutvikle «Sterk og stødig»	Trimopplegg for eldre	Helse og omsorg	
Folkehelsekoordinatornettverk Vesterålen	Nettverk for folkehelsekoordinatorene i Vesterålskommunene	Helse og omsorg Organisert gjennom Vesterålen regionråd	
Driftstilskudd til Åpent Hus-prosjektet	Støtte til å fortsette tiltaket «Åpent Hus» fredager i Sortlandshallen	Helse og omsorg + Kulturfabrikken Sortland KF	SK: kr 50 000 Kulturfabrikken Sortland KF: kr 25 000

Tiltak Plan og utvikling	Hva	Ansvar	Anslått kostnad
Forbedre uteområder på skolene til gode nærmiljøanlegg	Videreutvikle skolenes uteområder	Plan og utvikling i samarbeid med Kulturfabrikken Sortland KF	
Revidere forvaltningsplaner for statlig sikrede friluftsområder + Søke tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftsområder	Mål om å sende inn årlig søknad om tilskudd for tilrettelegging i statlig sikrede friluftsområder (Sortland idrettspark + Gåsfjord)	Park i samarbeid med Kulturfabrikken Sortland KF	
Parkering tilgjengelig til viktige utfartsområder og områder for aktivitet	Arbeide frem løsninger for skilting og informering om hvor man kan parkere, samt brøyteplan	Plan og utvikling	

Tiltak Kulturfabrikken Sortland KF	Hva	Ansvar	Anslått kostnad
Øke tilgjengelig informasjon om aktivitetstilbud og frivillig sektor i kommunen	Oppdatere Kulturfabrikken Sortland KF + Sortland kommunes hjemmesider med omfattende og oppdatert informasjon om alle aktivitetstilbud for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser	Kulturfabrikken KF	
Tilskudd Friluftsrådet	Sortland kommune	Årlig 2019-2022	Kr 106 000 for 2018
Tilskudd utstyr Åpent Hus		Kulturfabrikken Sortland KF	Kr 25 000 kr fra KF.
Tilskudd Åpen Blåbyhall	Sortland Idrettslag sin forebyggende sommeraktivitet for barn og unge i Blåbyhallen hver	Kulturfabrikken Sortland KF. Tidligere også Folkehelse/Helse og omsorg	Kr 25 000

	juli		
Representant i Vesterålen friluftsråd, arbeidsutvalget		Kulturfabrikken Sortland KF	
Planansvar Kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser		Kulturfabrikken Sortland KF	

Andre tiltak for fysisk aktivitet i kommunen

Tiltak	Hva	Ansvarlig
Fjelltrim	Egne turbøker på fjelltopper i regi av lokale lag og venneforeninger.	Bedriftsidretten
Ti på topp	Digital registrering på 15 turmål i Sortland	Bedriftsidretten
Turmarsj / Blåbytrasken	Blåbytrasken: Permanent vandring. 2 faste ruter (5km og 10km) som kan gås hele året. Registrering og start ved Circle K.	Sortland marsjklubb

Tiltak naturopplevelser

Tiltak	Ansvar	Kostnad
Fortsette utviklinga av universell utforming på Selnesstien	Sortland kommune i samarbeid med lokale aktører	
Opparbeide flere nærturer	Byplan og plan om overordnet grøntstruktur	
Attraktive byrom	Byplan – Sortland kommune, Plan og utvikling	
Bedre informasjon om gode opplevelser for biologisk mangfold og kulturminner	Kulturfabrikken Sortland KF og Museum Nord	
Fremme Sortlands historie som kystby og kystkulturen	Kulturfabrikken Sortland KF og Museum Nord i samarbeid med organisasjoner som har dette som formål	
Skilte kulturminner som ligger i tilknytning til fri- og grøntareal	Kulturfabrikken Sortland KF og Museum Nord i samarbeid med organisasjoner som har dette som formål	

Prioriteringsliste anlegg 2019-2022						ANLEGGSSTART – FINANSIERING. Tall i 1000-kr												
Anlegg	**Sted**	**Eier**	**Drift-kostnad kommune pr år**	**Drift-kostnad private pr år**	**Kostnad**	2019			2020			2021			2022			Merknad
						km	sm.	pm	km	sm	pm	km	Sm	pm	km	sm	pm	
1. Blåbyhallen rehabilitering av dekke	Sortland	Sortland kommune			2 749													Skifte av kunstgressdekke. Prosjektet er gjennomført i 2018, venter ut spillemidler
2. Lamarka skole nærmiljøanlegg	Sortland	Sortland kommune			500													Oppgradering av uteområde
3. Ånstadblåheia alpinanlegg	Ånstadblå heia	Sortland alpinklubb			2 539													Skifte av drivstasjon for å rehabilitere skiheis. Prosjektet er gjennomført.
4. Kleiva landbruksskole Kunstgressbane	Kleiva, landbruksskole	Nordland fylkeskommune/SFK Ajaks			Ca 800													SFK Ajaks ønsker å videreutviklen grusbanen ved å anlegge kunstgress til en 7'er-bane.
5. Strand barnehage nærmiljøanlegg	Strand	Sortland kommune			2 800													Oppgraderinger
6. Holmstad kunstgress 7'er - lysanlegg	Sortland	Sortland kommune			Ca 800													Diverse anlegg
7. Storhaugen nærmiljøanlegg - videreutvikling	Sigerfjord	Sigerfjord IL	-															Neste mulige fase av Storhaugen aktivitetsanlegg
8. Klubbhus Sortland og omegn skiklubb/Røde kors ved Skibua	Sortlands marka	SOSK/Røde kors																Etablering av klubbhus/servicehus
9. Rideanlegg – Langøya rideklubb	Kleiva	Langøya rideklubb																Har langsiktige planer om et større rideanlegg inkl. hall
10. Lysløype – Sigerfjord IL	Sigerfjord	Sigerfjord IL																Sigerfjord IL har planer om videreutvikling av lysløypa
11. Aktivitetssenteret nærmiljøanlegg	Sortland	Sortland kommune																Planer for nyetablering av uteområde for spesielle behov. Oppstart 2020.
12. Lykkentreff barnehage uteområde/nærmiljøanlegg	Sortland	Sortland kommune			500													Rehabilitering av uteområder, hvorav deler er tenkt som lite nærmiljøanlegg
13. Vestmarka barnehage uteområde/nærmiljøanlegg	Sortland	Sortland kommune			500													Rehabilitering av uteområder, hvorav deler er tenkt som lite nærmiljøanlegg

14. Sortland idrettspark – Etablering av lysanlegg	Sortland	Sortland kommune			1 500							900	600					
15. Sortland barneskole uteområde/nærmiljøanlegg	Sortland	Sortland kommune																Rehabilitering av uteområder, hvorav deler er tenkt som lite nærmiljøanlegg
16. Holmstad skole uteområde/nærmiljøanlegg	Sortland	Sortland kommune																Rehabilitering av uteområder, hvorav deler er tenkt som lite nærmiljøanlegg
17. Liten flerbrukshall Sigerfjord IL	Sigerfjord	Sigerfjord IL																Sigerfjord IL har planer om etablering av en liten aktivitetshall
18. Oppgradering/utvidelse av lysløype/skitrasé Sortlandsmarka	Sortland	SOSK (driver)																Involverer planer om både breddeutvidelse og forlengelse
19. Ny flerbrukshall på Sortland	Sortland	Sortland kommune																
20. Ny flerbrukshall på Strand	Sortland	Sortland kommune																
21. Ny basishall i Sortland	Sortland	Sortland kommune																
22. Munningsletta nærmiljøanlegg	Munning-sletta	Privat																Utviklingsplaner for gapahuk, apparatpark, stiutvikling, etc.

Forklaringer: **K** = Kommunal støtte **S** = Statlig støtte; spillemidler **P** = Privat støtte

Uprioritert liste 2019-2022 – langtidsperspektiv						FINANSIERING. Tall i 1000-kr												
Anlegg	**Sted**	**Eier**	**Drift-kostnad kommune pr år**	**Drift-kostnad private pr år**	**Kostnad**	**2019**			**2020**			**2021**			**2022**			**Merknad**
						km	**sm**	**pm**	**km**	**sm**	**pm**	**km**	**sm**	**pm**	**km**	**Sm**	**pm**	
Maurnes skole basseng - rehabilitering	Maurnes skole	Sortland kommune																Bassenget ute av drift pr starten av 2019. Spillemiddelberettiget dersom man skal gjøre rehabilitering.
Varmtvannsbasseng/terapibasseng	Sortland	Sortland kommune																Varmebasseng er et viktig forbyggende tilbud, som per i dag ikke er tilstrekkelig i Sortland og Vesterålen. Bør driftsmessig samlokaliseres med annet basseng
Lysløype Holmstad	Holmstad	Nord/Sprint IL																Ønsker å videreutvikle (lys)løype
Rulleskianlegg Sortland	Sortland	SOSK																Fremtidige planer om asfaltert rulleskisløyfe på Sortland
Lysløype Strand	Strand	Lokale aktører																Mulig videreutvikling av lysløype på Strand
Eidsfjord barnehage	Eidsfjord	Sortland kommune																Oppgradering av uteområder hvorav deler er tenkt som nærmiljøanlegg
Turlagsstua Appelsinhålla	Sortlandsmarka	Vesterålen turlag																(Har gjort) diverse utbedringer. Inkludert for ordens skyld, men er på separat spillemiddelordning utenfor kommunal prioritering.

Forklaringer: **K** = Kommunal støtte **S** = Statlig støtte; spillemidler **P** = Privat støtte

Anlegg friluftsliv 2019-2022			Kostnad	merknad
Anlegg	**Sted**	**Eier**		
Selnesstien	Selnes	SK		
UU Dalsand	Sigerfjord			
Nærturer	Flere	Flere		
Benker i tilknytning til viktige utfartsområder og turstier	Flere	Flere		Viktig for å øke tilgjengelighet for flere brukergrupper at det er godt tilrettelagt for hvile langs stier og friområder